

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ

КАТЕДРА „ИКОНОМИКА И УПРАВЛЕНИЕ НА ТЪРГОВИЯТА И УСЛУГИТЕ“

Приета от ФС (протокол №/ дата):

УТВЪРЖДАВАМ:

Приета от КС (протокол №/ дата): 4 / 12.11.2021 г.

Декан:

(доц. д-р Д. Златева)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „ТЪРГОВСКА ПОЛИТИКА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ“

ЗА СПЕЦ: „Омниканален търговски бизнес“; ОКС „Магистър“ – дистанционно обучение

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 5 за СС и СНУ, 6 за ДНДО и СПН

СЕМЕСТЪР: 9 за СС и СНУ, 11 за ДНДО и СПН

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 240 ч.; в т.ч. аудиторна 12 ч.

КРЕДИТИ: 8

РАБОТЕН ЕЗИК: Български език

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	12
в т.ч.:	
• ЛЕКЦИИ	6
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	6
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	228

Изготвили програмата:

1. ....
(гл. ас. д-р Виолета Петева)

2. ....
(гл. ас. д-р Миглена Душкова)

Ръководител катедра: .....
„Икономика и управление на търговията и услугите“ (доц. д-р Виолета Димитрова)

I. АНОТАЦИЯ

Търговската политика на Европейския съюз води своето начало от самото създаване на Европейската икономическа общност и Римския договор от 1957 г., преминава през различни етапи, за да достигне до съвременната зряла фаза на своето развитие. Търговската политика на Европейския съюз трябва да се разглежда в контекста на следните характеристики на настоящата действителност: засилване на икономическата глобализация и дигитализация, като основен двигател в това отношение е развитието на омниканалната търговия; значението на Европейския съюз като световна търговска сила; утвърждаването на концепцията за устойчиво развитие в глобален мащаб.

Изучаването на търговската политика на ЕС има не само теоретично значение за изграждането у студентите на висока икономическа култура, но има и практическо значение. Познаването на търговската политика на ЕС, на нейните принципи и механизми, на търговско – икономическите отношения на ЕС с неговите партньори по света, е задължително условие за успех за всички икономически субекти.

Очакваните резултати от изучаването на дисциплината са: знание и разбиране за същността на Общата търговска политика на ЕС; Митническият съюз и Общата митническа тарифа на ЕС; експортен и импортен режим в ЕС; глобално ниво на Общата търговска политика; търговско – икономическите отношения на ЕС с неговите партньори по света; защита на потребителите в ЕС и др.

Получените знания следва да се прилагат в дискусии, курсови проекти, презентации и тестове чрез стимулиране на творческите възможности на студентите. Същевременно, тази учебна дисциплина разширява знанията и формира нови умения за работа в глобална и омниканална търговска среда. Тази дисциплина има пряка връзка с други изучавани дисциплини, като „Конкурентоспособност на търговския бизнес” и „Международна търговия и логистика”, което допринася за комплексното формиране на знания и умения.

Дисциплината „Търговска политика на Европейския съюз“ съдейства за формиране на следните ключови компетентности: езикова грамотност – група 1, чрез разработване на курсови работи, реферати и представяне на резултатите от тях; цифрова компетентност – група 4, чрез презентиране на резултати от академични изследвания; гражданска компетентност – група 6, чрез участие в обществени събития и програми, прояви на доброволчество, формиране на интерес към икономическите политики, към социално отговорен търговски бизнес и към социалните процеси в Европейския съюз.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

№. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ
ТЕМА 1. ВЪВЕДЕНИЕ В ТЪРГОВСКАТА ПОЛИТИКА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ	
1.1.	История на възникването на Европейския съюз и етапи в развитието на Европейската икономическа интеграция.
1.2.	Митническият съюз като фаза на икономическата интеграция. Особености на Митническият съюз на Европейския съюз.
1.3.	Световната търговска организация (СТО) и Европейският съюз.
1.4.	Договорно – правна и институционална рамка на Митническият съюз и на Общата

	търговска политика на Европейския съюз.
ТЕМА 2. ОБЩА МИТНИЧЕСКА ТАРИФА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ	
2.1.	Принципи и цели на Общата митническа тарифа. Етапи в създаването на общата митническа тарифа.
2.2.	Структура на Общата митническа тарифа.
2.3.	Преференциални митнически режими.
2.4.	Създаване и функциониране на единна митническа територия.
ТЕМА 3. ОБЩ ЕКСПОРТЕН И ИМПОРТЕН РЕЖИМ В ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ	
3.1.	Общ експортен режим в Европейския съюз.
3.2.	Общ импортен режим в Европейския съюз.
3.3.	Защитни мерки от общ характер.
3.4.	Антидъмпингови защитни мерки.
3.5.	Антисубсидийни защитни мерки.
3.6.	Мерки срещу порочни търговски практики.
ТЕМА 4. ГЛОБАЛНО НИВО НА ОБЩАТА ТЪРГОВСКА ПОЛИТИКА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ	
4.1.	Общоикономически прояви на глобализацията и дигитализацията.
4.2.	Утвърждаване на Европейския съюз като глобален търговски фактор.
4.3.	Глобални задачи при търговията с промишлени и аграрни стоки.
4.4.	Глобални задачи при търговията с услуги. Значение на търговията с услуги.
4.5.	Намаляване на техническите бариери пред търговията.
ТЕМА 5. ЕВРОПЕЙСКА ПОЛИТИКА НА ПРЕКИТЕ ИНВЕСТИЦИИ И ЗАЩИТА НА ИНТЕЛЕКТУАЛНАТА СОБСТВЕНОСТ	
5.1.	Значение на свободното движение на капитали в Европейския съюз.
5.2.	Европейският съюз като глобален източник на инвестиции.
5.3.	Глобална защита на интелектуалната собственост. Роля на Европейския съюз.
ТЕМА 6. ТЪРГОВСКА ПОЛИТИКА НА БЪЛГАРИЯ В ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ	
6.1.	Развитие на търговията на България със страните от Европейския съюз.
6.2.	Основни промени в географската структура на търговията.
6.3.	Основни промени в отрасловата структура на търговията.
ТЕМА 7. ЗАЩИТА НА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ В ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ	
7.1.	Значение на защитата на потребителите в Европейския съюз в условия на дигитализация и омниканална търговия.
7.2.	Безопасност и качество на стоките. Стандартизация и сертификация в Европейския съюз и България.
7.3.	Органи и организации за защита на потребителите.
7.4.	Предизвикателства пред политиката за защита на потребителите в съвременните условия.
ТЕМА 8. ТЪРГОВСКО – ИКОНОМИЧЕСКИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ С ДРУГИ СТРАНИ	
8.1.	Взаимоотношения със САЩ.
8.2.	Взаимоотношения с Китай.
8.3.	Взаимоотношения с Русия.
8.4.	Взаимоотношения с Япония, Южна Корея, Индия, Бразилия.

III. МЕТОДИ НА ПОДГОТОВКА И ПРОВЕЖДАНЕ НА ОБУЧЕНИЕ

Подготовката на студентите по дисциплината „Търговска политика на Европейския съюз“ включва следните учебни ресурси и учебни дейности:

- Файлове с учебна програма, указания по дисциплината, лекции и упражнения по отделните тематични единици;
- URL връзки за провеждане на занятия и онлайн консултации, URL връзки към научни публикации, връзки към сайтове и електронни страници;
- Задания за домашни работи;
- Тестове за самоконтрол и тестове за оценка;
- Форум за дискусии.

IV. ФОРМИ НА КОНТРОЛ

№ по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриално оценяване		
1.1.	Домашна работа	1	40
1.2.	Тест	1	40
1.3.	Курсова работа (практическа задача)	1	60
Общо за семестриалното оценяване:		3	140
2.	Сесийно оценяване		
2.1.	Изпит (класически писмен изпит с отворени въпроси)	1	88
Общо за сесийното оценяване:		1	88
Общо за всички форми на контрол:		4	228

V. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Електронни учебни материали по дисциплината „Търговска политика на Европейския съюз“, качени в платформата за електронно и дистанционно обучение на ИУ – Варна.

ДОПЪЛНИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Георгиева, Е. (2014). Тематичен справочник по европеистика. Икономически аспекти. София: Изд. комплекс – УНСС, София.
2. Данаилов, Д. България в Европейския съюз (2014). София: Издателски комплекс — УНСС, София.

3. Данчев, Д. (2018). Омниканална търговия и омниканални потребители. Сборник с доклади от международна научна конференция „Търговия 4.0. – наука, практика и образование“. Варна: Наука и икономика, ИУ – Варна, с. 37-74.
4. Димитрова, В. и др. (2021). Влияние на дигитализацията на търговията върху икономическото развитие на България и регионите. Варна: Наука и икономика, ИУ – Варна.
5. Колев, К. (2019). Транснационални корпорации и международна търговия. Варна: изд. “Стено”.
6. Маринов, Г. и колектив. (2013). Международен икономикс. Варна: Наука и икономика, ИУ – Варна.
7. Сълова, Н., В. Димитрова, Хр. Трайков, В. Петева, М. Душкова и др. (2014). Развитие на търговията в България – състояние, проблеми и предизвикателства. Варна: Наука и икономика, ИУ-Варна.
8. Хаджиниколов, Д. (2008). Европейският Съюз като глобална търговска сила. София: Албатрос.
9. Шикова, И. Политики на Европейския съюз. София: Унив. изд. „Св. Климент Охридски“, София, 2011.
10. Blanchard, O. The economic future of Europe. Journal of economic perspectives, 2015.
11. EUROSTAT, Yearbook 2015-2017 – Europe in Figures.
12. OECD: The European Union, Annual, Semiannual Economic Reports, 2014, 2015, 2016, 2017.
13. Peteva, V, M. Dushkova (2019). The Role of Digitalization in Consumer Protection in Bulgaria. Izvestia Journal of the Union of Scientists - Varna. Economic Sciences Series, Varna: Union of Scientists - Varna, 8, 2019, 2, 37 - 46.